

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statistikmyndigheten SCB

Yttrande över förslag till föreskrifter om skyldighet för företag att lämna uppgifter till statistik om företagens ekonomi

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund och innehållet i förslaget

Det övergripande syftet med Företagens ekonomi (FEK) är att förse olika användare med underlag om utveckling och struktur med avseende på branscher och regioner. I undersökningen ingår samtliga av SCB registrerade företag exklusive de finansiella företagen.

Enkäten skickas ut årligen där en stor mängd ekonomiska variabler efterfrågas, exempelvis resultat- och balansräkning, investeringar, varulager samt detaljerade intäkts- och kostnadsspecifikationer. Enkäterna är i största möjliga mån anpassade efter företagens redovisning i exempelvis årsredovisningar och deklarerationer. Upplägget grundar sig på att företagen ska känna igen sig i uppställningarna utifrån att de upprättar årsredovisning och inkomstdeklaration.

De detaljerade intäkts- och kostnadsspecifikationerna används främst av nationalräkenskaperna i de produktbalanser som beskriver vad som produceras och hur det används i ekonomin. I förlängningen används produktbalanserna brett i det ekonomisk-statistiska systemet i allt från beräkning av priser och inflation till miljöräkenskaper och utsläpp. En delmängd av de detaljerade uppgifterna ingår även i den leverans av statistik som görs till Eurostat. De detaljerade intäkts- och kostnadsspecifikationerna är genom en nyckel kopplade till de produktgrupper som nationalräkenskaperna använder för att beräkna produktbalanserna. Produktgrupperna i sin tur baseras på en fastställd nomenklatur.

Den nu gällande föreskriften för Företagens ekonomi behöver ersättas med en ny föreskrift. Den undersökningsspecifika variabelistan, som återfinns i bilagan och som det hänvisas till i 4 §, måste uppdateras. Variabeländringarna består av tillägg/borttag på grund av byte av produktnomenklatur i nationalräkenskaperna, samt namnändringar för att öka uppgiftslämnarnas förståelse av variabelinnehållet. Vidare görs tillägg/borttag för att få en bättre matchning mot de BAS-konton som återfinns i företagets bokföring. I 4 § läggs ett andra stycke till som nämner att frivillighet råder för ett par frågor i enkäten.

Den produktnomenklatur som använts upp till årgång 2024 var SPIN20151 (Standard för svensk produktindelning efter näringsgren). I och med årgång 2025 så kommer en övergång ske till den europeiska nomenklaturen CPA 2.2 (Classification of Products by Activity) för att få en överensstämmelse med ny version av branschnomenklaturen SNI2025.

Det uppges att föreskrifterna behöver träda i kraft senast den 28 april 2026 för att kunna användas vid insamlingen av FEK2025.

Konsekvenser för företag

Grundstammen till Företagens ekonomi är det SRU-material som SCB har tillgång till via Skatteverket. SCB använder denna administrativa källa för att förtrycka uppgifter, vilka företagen sedan får specificera ytterligare i enkäterna. Exakt urvalsstorlek för FEK2025, som genomförs under 2026–2027, kan inte anges eftersom urvalet baseras på information från de standardiserade räkenskapsutdragen (SRU), som kommer SCB tillhanda i augusti 2026. Därför utgår uppgifterna i konsekvensutredningen från FEK2024. För FEK2024 tillfrågades 17 919 (18 539 i FEK2023) företag genom en enkät i FEK. För näringslivets återstående cirka en miljon företag används endast det administrativa materialet som källa. Det uppges att företagen återfinns inom alla näringslivets storleksklasser och branscher, d.v.s. SNI 01–96 (exkl. 64–66 och 84) enligt Svensk Näringsgrensindelning (SNI2007).

Förslagsställaren uppger att de ändringar som föreslås inte innebär några intäkter utan medför merkostnad av engångskaraktär. Den ökade kostnaden för företagen ligger i att vid ifyllandet av enkäten avgöra vilken/vilka av de nya/förändrade variablerna som ska användas, vilket kan medföra en ökad uppgiftslämnartid.

De företag som berörs av en utökning av antalet variabler eller en förändring av redan existerande variabler, får information i samband med att nya uppgifter ska lämnas till undersökningen. Informationen består i att variabler som tillkommit eller ändrats förtrycks i enkäten. Förändringarna som görs påverkar den del av enkäten där specifikation av intäkt- och kostnadsuppgifter efterfrågas. De allra flesta variabler i den delen av enkäten återfinns på kontonivå i företagets bokföring baserat på BAS-kontoplanen, dock så är den förändring som görs mer detaljerad än vad som återfinns på kontonivå, vilket kräver en lite större arbetsinsats från företagen att sammanställa. Företagen uppmuntras dock till att göra uppskattningar om inga definitiva uppgifter går att ta fram utan för stora arbetsinsatser. På sidorna 4–8 går förslagsställaren igenom förändringarna i variabellistan och redogör för vilka företag som kan komma att påverkas av respektive ändring.

I enkäten finns en frivillig fråga om tidsåtgång för att besvara hela enkäten. I FEK2024 uppgick den genomsnittliga svarstiden till 128 minuter per företag, vilket med en timkostnad på 1 115 kr beräknas till 2 379 kronor per företag.

Totalt har 28 variabler tillkommit, 3 har ändrat definition och 13 variabler tagits bort. Av dessa bedöms 29 ha påverkan på uppgiftslämnartiden. Den uppskattade arbetstiden per variabelförändring uppskattas till 1 minut per företag och variabel, detta då majoriteten av ändringarna förväntas förenkla för uppgiftslämnarna genom tydligare hänvisning till vad som efterfrågas. Med en timkostnad på 1 115 kronor beräknas den totala ökade arbetskostnaden till följd av ändringen till 314 089 kronor. På sidorna 8–9 finns en tabell över hur stor påverkan respektive ändring beräknas få.

Förslagsställaren uppger att det pågår ett arbete med att i allt större utsträckning använda sig av uppgifter i digitala årsredovisningar och inlämning av statistiska rapporter via M2M (maskin till maskininläsning), vilket skulle kunna förenkla uppgiftslämnandet för företagen.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att samtliga delasppekter är godtagbart redovisade. Det framgår varför föreskrifterna behöver ändras, vilka alternativ som övervägts och varför förslagsställaren valt det nu föreslagna alternativet. Även om Regelrådet gärna hade sett en närmare beskrivning av hur proportionerna ser ut mellan hur många små, medelstora respektive stora företag som ingår i urvalet får beskrivningen av berörda företag ändå anses godtagbar. Vad gäller redovisningen av påverkan på kostnader finns det vissa beräkningar av administrativa kostnader. Regelrådet kan dock inte se att förslagsställaren tagit hänsyn till att många, särskilt mindre företag, anlitar redovisningsbyråer för att ta fram uppgifter för sin redovisning. Dessa företag skulle sannolikt även behöva ta hjälp av en redovisningsbyrå för att plocka fram de uppgifter som behövs för att fylla i enkäten, vilket skulle innebära en ytterligare kostnad. Enligt Regelrådets uppfattning hade konsekvensutredningens kvalitet förbättrats ytterligare om även dessa aspekter hade tagits med i redovisningen. Det framgår vilka åtgärder som vidtagits för att begränsa kostnader och andra negativa effekter och att det pågår ett arbete med att förenkla företagens uppgiftslämnande. Regelrådet hade dock gärna sett att förslagsställaren inkluderat en tidplan för samarbetet kring digitala årsredovisningar och arbetet med att förenkla uppgiftslämnandet för företag.

Regelrådet noterar att delasppekterna *påverkan på konkurrens* och *hur och när förslaget kan utvärderas*, som bedömdes som bristfälliga i förra årets remiss, har beskrivits på ett godtagbart sätt även om beskrivningen av konkurrens är relativt kortfattad. Det finns också en tydligare redovisning av vad uppgifterna ska användas till, vilket Regelrådet ser positivt på även om beskrivningen gärna hade fått vara ännu tydligare. Sammantaget bedömer Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen om konsekvensutredningar.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 mars 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Katarina Kjellström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Kjellström
Föredragande